

Høringssvar til Statnett: Differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd

Av: Arctic Cluster Team - ACT

Til: Statnett SF

Dato: 6.3.2026

Sak: Høringsnotat – Differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd

Innledning

ACT viser til Statnetts høringsnotat «Differensiering av industritariffen og nytt kapasitetsledd» med høringsfrist 6. mars 2026. Som klynge for prosessindustrien støtter vi målet om mer effektiv utnyttelse av dagens strømmnett, men er dypt bekymret for innretningen av de foreslåtte endringene.

Våre hovedbekymringer:

1. Manglende helhetlig konsekvensutredning

Forslaget mangler en helhetlig vurdering av konsekvensene for norsk industri, samfunnsutvikling og nasjonal sikkerhet. Endringer av denne størrelsen må vurderes i lys av:

- Industriens totale samfunnsbidrag (arbeidsplasser, skatteinntekter, ringvirkninger)
- Norges industripolitiske mål (Hurdalsplattformen, industrimeldingen, «Grønt industriløft»)
- Behovet for grønn omstilling
- Distriktpolitiske hensyn og totalforsvarsevne
- Europeisk forsyningssikkerhet

2. Forslaget svekker eksisterende industris konkurransekraft

- Reduksjon av industriavkortning fra 50 % til 20 % for ikke-fleksible bedrifter vil føre til betydelige kostnadsøkninger
- Dette truer industrinedleggelser i regioner hvor kraftintensiv industri er bærebjelke
- Det står i direkte motsetning til EUs mål om å redusere energikostnader for å beholde industriproduksjon i Europa

3. Feil premisser om industris nettnytte

Statnett legger til grunn at kraftforedlende industri ikke lenger tilfører samme nytte til kraftnettet, men dette er basert på feilaktige antakelser:

- De tre opprinnelige begrunnelsene fra 2021 gjelder fortsatt:

- i. Sommerlast reduserer systemdriftskostnader
- ii. Jevn forbruksprofil gir bedre kapasitetsutnyttelse
- iii. Stordriftsfordeler gjør det rimeligere å forsyne store forbrukere
- Det er ikke dagens industri som har skapt kapasitetsutfordringen, men manglende nettutbygging kombinert med generell elektrifisering og betydelig økt etterspørsel fra nye forbruksaktører.

4. Urealistiske fleksibilitetskrav

- For mange prosessindustribedrifter er stabil produksjon avgjørende for produktkvalitet og sikker drift
- Reduksjon på 10–20 % ved høye spotpriser kan medføre risiko for produksjonsutstyr og effektivitetstap
- Ordningen fremstår kompleks, skaper unødig uforutsigbarhet og administrativ byrde

5. Geopolitiske hensyn er ignorert

- I en urolig geopolitisk situasjon trenger Europa norske leverandører av kritiske metaller og materialer
- EU's «Steel and Metals Action Plan» anbefaler medlemsland å utarbeide tariffmodeller som styrker kraftintensiv industri
- Statnetts forslag går i motsatt retning og svekker Norges strategiske rolle

Konkrete innspill fra ACT

1. Behov for overgangsordninger og gradvis implementering

- Innfør endringer gradvis over minst 5-årsperiode
- Etabler kompensasjonsordninger for eksisterende industri som påvirkes negativt
- Sikre at ingen bedrift rammes umiddelbart med stor kostnadsøkning

2. Prosess spesifikke unntak for fleksibilitetskrav

- Anerkjenn at visse prosessindustrier (f.eks. elektrolyse, smelteverk, kjemisk industri) har tekniske begrensninger
- Utvikle differensierte krav basert på produksjonsprosessens karakter
- Inkluder mulighet for «hviletidsvilkår» basert på faktiske driftsmessige behov

3. Inkluder industriens samfunnsbidrag i vurderingen

- Utvid konsekvensanalysen til å inkludere:

- Regionale ringvirkninger (leverandørnæringer, servicebedrifter)
- Indirekte økonomiske virkninger
- Kompetanseoppbygging og teknologisk innovasjon
- Bidrag til grønn omstilling gjennom elektrifisert produksjon
- Kvantifiser verdien av industriens eksportbidrag og importsubstitusjon

4. Forbedre dialog og partsinvolvering

- Etabler en representativ dialoggruppe med industrirepresentanter før fremtidige endringer
- Gjør analyser og beregningsgrunnlag tilgjengelig for partsdiskusjon
- Innfør en prøveperiode med mulighet for justeringer basert på erfaringer

5. Alternativ til kapasitetsleddet

- Vurder alternative virkemidler for kapasitetsstyring som ikke rammer eksisterende industri uforholdsmessig
- Fokuser på å belønne fleksibilitet fremfor å straffe stabil produksjon
- Undersøk muligheten for å flytte mer av belastningen til topper i alminnelig forbruk

Konklusjon

ACT ber Statnett om å:

1. **Utvide konsekvensanalysen** til å inkludere industriens fulle samfunnsbidrag
2. **Revurdere premissene** for reduksjon av industritariffen
3. **Innføre overgangsordninger** som beskytter eksisterende industri
4. **Anerkjenne prosess-spesifikke begrensninger** for fleksibilitet
5. **Sikre at tariffendringene støtter – ikke svekker – Norges industripolitiske mål**

Norsk prosessindustri står overfor utfordrende tider med sterk internasjonal konkurranse og økende energipriser. Selv med dagens tariffmodell vil industrien få en betydelig økning i fremtidige nettkostnader grunnet høye nettinvesteringer. Det trengs derfor en tariffmodell som støtter industriens konkurranseevne og bidrar til å oppfylle klimamålene, ikke en som undergraver den.